

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

Nr. 36

VERSLAG

Vastgesteld 29 januari 2009

Op 3 en 4 november 2008 heeft in Parijs de 40e bijeenkomst van de conferentie van commissies Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie (hierna: EU) en van een delegatie uit het Europees Parlement plaatsgevonden, naar de afkorting van de Franse naam aangeduid als COSAC. Ook namen delegaties uit de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie als waarnemer deel aan deze conferentie.

De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de leden Van der Linden (delegatieleider Eerste Kamer) en Broekers-Knol uit de Eerste Kamer, en de leden Van Bommel (delegatieleider Tweede Kamer), Diks, Ormel en Ten Broeke uit de Tweede Kamer.

1. Opening

De deelnemers aan de plenaire vergadering van de COSAC werden verwelkomd door de Voorzitter van de Franse Senaat, de heer Gérard Larcher, en de Voorzitter van de Assemblée nationale, de heer Bernard Accoyer.

De heer Larcher stelde dat het concept van subsidiariteit Europa dichterbij de burger brengt en daarom een centraal begrip moet zijn in de EU. Hij stelde dat de nationale parlementen bijdragen aan de invulling van dat begrip en daarmee de legitimiteit van de EU versterken. De rol van de nationale parlementen is complementair aan die van het Europees Parlement; samenwerking tussen deze parlementen is essentieel voor de toekomst van de EU, aldus de heer Larcher.

De heer Accoyer onderstreepte dat de EU zich snel ontwikkelt. Hij noemde het debat inzake economic governance een goed voorbeeld; dit heeft geleid tot een gezamenlijke oplossing voor de financiële crisis. De heer Accoyer sloot af met de stelling dat het Verdrag van Lissabon de voorwaarden schept voor een duurzamer en sterker Europa teneinde toekomstige crises het hoofd te kunnen bieden.

De plenaire vergadering van de COSAC werd vervolgens geopend door de heer Hubert Haenel, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken

van de Franse Senaat, en de heer Pierre Lequiller, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Assemblée nationale. De heer Haenel stelde eveneens dat de rol van de nationale parlementen complementair is aan die van het Europees Parlement. Om het belang dat in het Franse parlement wordt gehecht aan de behandeling van Europese aangelegenheden te onderstrepen, meldde hij dat de status daarvan onlangs in beide Kamers is verhoogd door deze onder te brengen in volwaardige parlementaire commissies. De heer Lequiller riep op tot een snelle ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Ook riep hij de nationale parlementariërs op om een goede opkomst van de burgers bij de verkiezingen van het Europees Parlement te stimuleren. Een lage opkomst zou volgens hem kunnen worden opgevat als een vierde «nee» tegen het Verdrag van Lissabon.

2. Het Franse voorzitterschap van de Europese Unie

Dit agendapunt werd ingeleid door de Franse premier, François Fillon. De algemene tendens van zijn betoog was dat, juist in een crisisperiode als nu, Europa met één stem moet kunnen spreken. Bij de verschillende crises waarmee de EU de afgelopen maanden is geconfronteerd, is door de EU voortvarend opgetreden. Juist door ons niet te beperken tot waarnemer, maar op te treden als actor, kunnen we onze burgers overtuigen van de legitimiteit van Europa, aldus Fillon.

Fillon stelde echter dat het Europese institutionele systeem niet voldoende is aangepast om efficiënt op te treden tijdens de huidige crises. Hij benadrukte dan ook het belang van ratificatie van het Verdrag van Lissabon en pleitte met name voor versterking van de organisatie van de Europese Raad, versterking van het beleid inzake buitenlandse politiek (met name coördinatie tussen Gemeenschappelijke acties en acties van individuele lidstaten), verbetering van besluitvorming binnen de Raad, uitbreiding van codecisie met het EP en vergroting van de betrokkenheid van de nationale parlementen bij Europese besluitvorming.

Fillon benadrukte verder de situatie in Ierland, na het «nee» tegen Lissabon van de Ierse bevolking, niet te onderschatten. Voor de toekomst van het Verdrag van Lissabon is een zgn. Lissabon «Road Map» opgesteld, die inhoudt dat er geen alternatief komt voor het Verdrag van Lissabon en dat Ierland geen ultimatum voor ratificatie van het Verdrag zal worden gesteld.

Ten aanzien van klimaatverandering zei de heer Fillon het te betreuren dat tijdens de Top van milieuministers van 20 oktober een aantal lidstaten heeft aangegeven, mede in verband met de financiële crisis, uitzonderingen te willen bedingen op de overeengekomen doelstellingen. De Europese Raad blijft vastbesloten in december 2008 met een akkoord te komen waarin de ambitieuze doelstellingen van het Duitse voorzitterschap inzake CO₂-reductie en vernieuwbare energie gehandhaafd blijven. Fillon benadrukte dat Europa een voortrekkersrol op dit gebied heeft. Als Europa zijn ambities bijstelt, zal er naar verwachting in Kopenhagen in 2009 hoogstens een minimumakkoord gesloten worden.

De goedkeuring van het asiel en migratiepact achtte Fillon een belangrijk resultaat van het Franse Voorzitterschap. Ten aanzien van de prioriteiten op het gebied van het Landbouwbeleid, stelde Fillon te beogen de Health Check eind 2008 af te ronden.

Op het gebied van defensie, een andere prioriteit van dit voorzitterschap, stelde Fillon dat de EU niet kan volstaan met een beperkte militaire rol. Er zijn meer middelen nodig en er moet beter worden gecoördineerd en georganiseerd. Ten aanzien van de situatie met Rusland meende Fillon dat de EU een strikte houding dient te handhaven, maar dat het gesprek wel gaande gehouden dient te worden.

Tijdens de daarop volgende discussie passeerden diverse onderwerpen de revue. Van verschillende zijden werd lof uitgesproken voor de wijze waarop het Franse voorzitterschap tijdens de afgelopen crisis-maanden heeft opgetreden, zo ook door de heer Van der Linden. Hij vroeg verder naar de visie van Fillon op de toekomstige rol van de Commissie, nu Fillon zo expliciet gepleit had voor een belangrijker rol voor de Raad. Daarnaast vroeg hij hoe Fillon dacht te voorkomen dat we bij de economische ondersteuning van bedrijven terecht komen in een protectionistische spiraal. Tot slot vroeg hij of Fillon tijdens de internationale top op 15 november 2008 over de financiële crisis een rol voor de EU zag weggelegd om de moraliteit binnen de financiële wereld te versterken.

Fillon benadrukte allereerst dat naar zijn mening de Commissie de hoedster van de Verdragen blijft. In de Raad bestaat volgens hem echter de tendens te weinig te kiezen voor moedige oplossingen, terwijl dat juist de rol van de Raad zou moeten zijn. Wat de moraliteit betreft, meende Fillon dat Europa hier inderdaad een rol kan spelen. Als voorbeeld noemde hij het opstellen van regels voor belastingparadijzen, regulering op het gebied van naked short-selling en het reguleren van bonussen. Het instellen van een Europees plan ter ondersteuning van de economie achtte Fillon niet protectionistisch. Daar zou eerder sprake van zijn indien de lidstaten zelf regels zouden gaan stellen ter bescherming van hun eigen financiële systeem. Daarnaast moet Europa echter wel doorgaan met structurele hervormingen, bijvoorbeeld op het gebied van de arbeidsmarkt, en blijven investeren in scholing, kennis, innovatie en onderzoek. In dit kader stelde hij ook dat de Europese ambitieuze klimaatdoelstellingen mede gezien dienen te worden als een economische investering waarmee de Europese industrie gered kan worden. Als de industrie zich niet aanpast aan de druk van klimaatverandering, zal deze uiteindelijk van de markt worden weggevaagd door milieuvriendelijker technologieën die elders ontwikkeld worden.

3. Presentatie van het 10e halfjaarlijkse rapport en van de resultaten van de werkgroep inzake verbetering van onderlinge samenwerking in het licht van de toepassing van Protocol 2 inzake subsidiariteit en proportionaliteit

De heer Haenel verwelkomde het 10e halfjaarlijkse rapport dat door het COSAC-secretariaat is opgesteld. Het is verdeeld in vier hoofdstukken: 1. het Verdrag van Lissabon en de ratificatie daarvan; verwachtingen van de nationale parlementen en het Europees Parlement; 2. verslag van de werkgroep van de vertegenwoordigers van de nationale parlementen bij de EU over de implementatie van het aan het Verdrag van Lissabon gehechte Protocol 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid; 3. betrokkenheid van de nationale parlementen bij het Europese Defensiebeleid; 4. parlementaire behandeling van door de Europese Gemeenschap onderhandelde overeenkomsten.

De heer Haenel riep de delegaties op tot een gedachtewisseling over hoofdstuk 2 van het halfjaarlijkse rapport, dat een overzicht bevat van de ideeën van de nationale parlementen voor betere samenwerking bij de toepassing van Protocol 2. Hij trapte af door te stellen dat er overeenstemming is over een intensiever gebruik van de IPEX-databank. Voorts stelde hij dat er een gemeenschappelijk belang is om informatie uit te wisselen voorafgaand aan het aannemen van gemotiveerde adviezen over Europese wetgevingsvoorstellen door de nationale parlementen.

In het hierop volgende debat ondersteunden de meeste delegaties het gebruik van het netwerk van de vertegenwoordigers van de nationale parlementen in Brussel. Naar aanleiding van een door de commissie voor

Europese Zaken van de Tweede Kamer ingediend voorstel meldde de heer Ten Broeke dat de IPEX-databank een goed instrument is voor een dagelijks overzicht van reacties van de nationale parlementen op Europese wetgevingsvoorstellen. Hij riep op om het gebruik van IPEX verder te standaardiseren en het gebruik van IPEX door alle nationale parlementen te stimuleren. Het COSAC-secretariaat moet erop toezien dat reacties van de nationale parlementen op Europese wetgevingsvoorstellen op een goede wijze en snel naar de Europese Commissie en het Europees Parlement worden doorgeleid. Vervolgens meldde de heer Ten Broeke dat de vertegenwoordigers van de nationale parlementen in Brussel als antennes moeten optreden. Zij dienen te fungeren als een platform voor discussie over Europese wetgevingsvoorstellen en moeten Europese wetgevingsvoorstellen monitoren in zowel de voorfase als tijdens de onderhandelingsfase.

De heer Ten Broeke vervolgde met voorstellen over de rol van parlementariërs zelf. Zij zouden op ad hoc basis bijeen moeten komen in een subformatie van COSAC om te bepalen of de voor het trekken van een gele of oranje kaart benodigde stemmen zijn gehaald. De heer Ten Broeke meldde dat een politieke bijeenkomst moet plaatshebben binnen zes weken nadat een voorstel is ingediend en als het netwerk van vertegenwoordigers van nationale parlementen heeft aangegeven dat een dergelijke ad hoc bijeenkomst kan leiden tot het benodigd aantal stemmen voor het trekken van een gele of oranje kaart.

De heer Ten Broeke benadrukte dat zijn voorstellen geenszins tot doel hebben om te komen tot een geïnstitutionaliseerde structuur, maar beogen een pragmatische werkwijze in het leven te roepen. Hij benadrukte voorts dat het hoofddoel is om op ad hoc basis een moment van politieke reflectie over subsidiariteitsvraagstukken in te richten bij specifieke Europese wetgevingsvoorstellen.

De Deense delegatie sprak zich uit voor het bijeenroepen van een ad hoc bijeenkomst op politiek niveau indien is gebleken dat de drempel voor het trekken van een gele of oranje kaart is gehaald.

De delegatie van het Europees Parlement sprak zich uit tegen een subformatie onder COSAC. Ook was deze delegatie van mening dat protocol 2 bij het Verdrag van Lissabon niet nu al zou moeten worden toegepast.

De meeste delegaties waren van mening dat de huidige frequentie van COSAC-vergaderingen gehandhaafd dient te blijven en spraken zich uit tegen het voorstel om subformaties onder COSAC in te richten.

Er was brede consensus dat COSAC zich niet alleen zou moeten richten op de subsidiariteitstoets. COSAC zou debatten moeten voeren over actuele EU-beleidsonderwerpen. Ook werd opgemerkt dat de directe communicatie tussen de nationale parlementen en de Europese Commissie een goede bijdrage levert aan het verbeteren van de beleidsvorming in de EU.

4. Energiezekerheid

Dit onderwerp werd ingeleid door de heer Claude Mandil, voormalig directeur van het Internationaal energieagentschap. Hij refereerde aan het door hem voor het Franse voorzitterschap opgestelde rapport, waarvan de conclusies tijdens de Raad van 15–16 oktober grotendeels zijn overgenomen.

Binnen het thema energiezekerheid onderscheidde Mandil lange en korte termijn risico's.

De korte termijn risico's hebben volgens hem met name betrekking op de mogelijke onderbrekingen van energietoevoer. Lange termijn risico's vormen het dreigend tekort aan energie om te voorzien in de energiebehoefte van de hele mensheid, en de CO₂-emissies.

Mandil pleitte met name voor vergroting van energie-efficiëntie. Dit is niet alleen van wezenlijk belang bij de bestrijding van klimaatverandering, maar ook bij de vergroting van energiezekerheid. Ook benadrukte hij het belang van diversificatie van energiebronnen; grote afhankelijkheid van één enkele bron of één enkele transportwijze is te risicovol. De EU moet zich verder ook concentreren op hernieuwbare energiebronnen die ook op lange termijn kunnen concurreren. Mandil pleitte daarom voor grotere investeringen in onderzoek en ontwikkeling.

Voorts benadrukte hij dat meer politieke wil en solidariteit tussen de lidstaten nodig is om energiezekerheid te vergroten. Elektriciteit en gas dat in de ene lidstaat beschikbaar is, moet indien nodig ook voor een lidstaat beschikbaar zijn. Hiervoor is echter wel een interne elektriciteit- en gasmarkt nodig met onder meer geharmoniseerde regelgeving en goede transport-infrastructuur.

Ten aanzien van Rusland stelde Mandil dat de EU een slechte onderhandelingspositie heeft, omdat de EU zich te afhankelijk opstelt. Daarnaast stelt de EU teveel eisen aan Rusland, en die opstelling moeten veranderen, aldus Mandil. Bovendien moet de afhankelijkheid van Rusland, in ieder geval op de korte termijn, niet worden overschat, nu «slechts» 25% van de energie die de EU importeert uit Rusland komt. Echter, de spreiding tussen de lidstaten is zeer onevenwichtig. Zo importeert Spanje geen gas uit Rusland, terwijl Polen voor bijna 100% afhankelijk is van het Russische gas.

Tijdens de daarop volgende discussie werd onder meer stilgestaan bij de noodzaak van het vinden van een mechanisme waarmee een collectieve bevoorrading gerealiseerd kan worden en de noodzaak binnen de EU snel tot beslissingen te kunnen komen bij crisismomenten.

Ook kwam de geplande Nabucco-pijplijn, die in de toekomst gas vanuit de landen rond de Kaspische zee naar Europa (Wenen) zou moeten gaan transporteren, aan de orde. De heer Mandil meende dat de landen rond de Kaspische zee te weinig aardgas kunnen leveren om de aanleg van deze pijplijn te rechtvaardigen. Echter, indien de politieke situatie in Iran in de toekomst zou veranderen, acht hij deze pijplijn wel van groot belang. Iran bevat een groot deel van de wereldgasvoorraad en zonder een pijplijn naar Europa zal dit gas enkel naar het Verre Oosten getransporteerd kunnen worden.

Tenslotte benadrukte de heer Mandil nog dat de rol van Turkije binnen het Nabucco-project duidelijker zou moeten zijn. Dit land zou tot op heden onvoldoende bereidheid getoond hebben te fungeren als transitoland. Het zou teveel willen functioneren als «doorverkoopland» van gas dat het zelf niet gebruikt.

5. Europa dichterbij de burger brengen

De heer Lequiller leidde dit onderwerp in door het belang te onderstrepen van een grotere betrokkenheid van de burger bij Europa. De afstand tot de burger is nu te groot. Hij meldde nogmaals dat een grote opkomst bij de komende verkiezingen voor het Europees Parlement noodzakelijk is voor de legitimiteit van de EU. Voorts stelde de heer Lequiller dat nationale parlementariërs een belangrijke bemiddelende rol spelen tussen Europese en nationale politiek. Tevens was hij van mening dat de afstand tussen de Europese instellingen en de nationale parlementen te groot is. Hij stelde voor dat nationale parlementen en het Europees Parlement nauwer gaan samenwerken, bijvoorbeeld door het creëren van netwerken op commissieniveau. De heer Lequiller riep op tot een jaarlijks «State of the Union»-debat in de (nationale parlementen van de) lidstaten met leden van het Europees Parlement en de Voorzitter van de Europese Commissie.

Hoofddoel moet volgens de heer Lequiller zijn te komen tot het politiseren van een Europa waarin burgers zijn geïnteresseerd.

Vervolgens kreeg de heer Jean-Pierre Jouyet, minister voor Europese Zaken van Frankrijk, het woord. Ook hij stelde dat de EU te ver van de burger af staat en hij weet dit aan een gebrek van transparantie van de werkzaamheden van de EU. Hij constateerde een paradox. De burger erkent de meerwaarde van de EU vooral tijdens crisissituaties en minder in perioden van rust. De heer Jouyet stelde dat de EU inderdaad zijn meerwaarde heeft getoond tijdens de recente crises, toen de EU oplossingen heeft aangedragen. De heer Jouyet stelde dat het bestaan van de EU essentieel is geworden en dat dat volgens peilingen ook door de burger wordt onderkend. Ook de heer Jouyet riep op tot een politieker Europa waarin te veel abstracte/technische debatten worden vermeden. Hij was eveneens van mening dat debatten moeten worden gevoerd over Europa in de lidstaten. Hij riep op tot een versterkt burgerschap van de EU; dat zal de burger dichter bij Europa brengen.

Hij vervolgde met de stelling dat de burger verwacht dat de EU het welzijn vergroot en de mogelijkheden voor de ontplooiing van burgers vergroot, maar dat dit geschiedt zonder administratieve belemmeringen. De EU moet de praktische verworvenheden van het Europees integratieproces voor het dagelijks leven meer zichtbaar maken en verder ontwikkelen, aldus de heer Jouyet.

In het hierop volgende debat werd algemeen voor een betere toegang tot EU-documenten gepleit, teneinde de transparantie te vergroten en vervreemding van de burger tot de EU te voorkomen. Ook werden de parlementariërs opgeroepen Europa meer zichtbaar voor de burger te maken. Verder werd opgeroepen om te komen tot een intensiever politiek debat in COSAC-verband.

6. Europol en Eurojust

Het Franse voorzitterschap had voorgesteld in de XL-COSAC conclusies op te nemen dat een samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen wordt ingevoerd bij de controle op Europol (politie-samenwerking) en de evaluatie van de activiteiten van Eurojust (justitiële samenwerking). Dit onderwerp zal ook bij de volgende COSAC bijeenkomst in Tsjechië aan de orde komen. Deze sessie, waarvoor vier sprekers waren uitgenodigd, betrof een verkenning van de mogelijkheden van die samenwerking tussen Europees Parlement en nationale parlementen.

De heer Haenel deed een aantal suggesties voor de discussie. Zou, ten behoeve van de uitvoering van de controle op Europol, een «joint committee» van Europees Parlement en nationale parlementen moeten worden opgericht en, zo ja, wat zouden de taken daarvan moeten zijn? Ten aanzien van de evaluatie van de activiteiten van Eurojust door nationale parlementen stelde hij onder meer de vraag of het voldoende zou zijn de informatie die nu aan Raad en Europees Parlement wordt toegezonden ook aan de nationale parlementen te doen toekomen, of dat een directere relatie dient te ontstaan tussen Eurojust en nationale parlementen. En zouden de parlementen ook Eurojusts officials moeten kunnen horen, en zo ja, zou ook hier een «joint committee» voor moeten worden opgericht?

De tweede spreker was de heer Barrot, Eurocommissaris voor justitie, vrijheid en veiligheid en vicepresident van de Europese Commissie. In mei 2009 zal de Europese Commissie een strategische visie presenteren voor de opvolger van het Haags Programma (dat 1 januari 2010 afloopt). In de

tweede helft van 2009 zal dan het Stockholm Programma worden vastgesteld. Hierin zal meer gefocust worden op sterkere samenwerking met niet-lidstaten en op technische ontwikkelingen. Barrot riep de nationale parlementen op, input te leveren voor de nieuwe strategie en zei hierover een constructieve dialoog te willen voeren. Daarnaast is de Europese Commissie een raadpleging via internet gestart om advies bij burgers, organisaties en overheidsinstanties in te winnen bij de voorbereiding van de Stockholm Programma.

De derde spreker, de heer Ratzel, directeur van Europol, gaf voornamelijk een beschrijving van het functioneren en de taken van Europol. Hij benadrukte verder het belang van controle door nationale parlementen en het Europees Parlement, met name in het kader van de subsidiariteitsvraag. Bovendien zal deze controle de transparantie vergroten en daarmee het vertrouwen van Europese burgers versterken. Hij riep de nationale parlementen op meer bekendheid aan Europol te geven.

De laatste spreker was de president van Eurojust, de heer Lopez da Mota. Hij pleitte onder meer voor de instelling van een Europees openbaar ministerie met eigen vervolgingsbevoegdheden. Hij meende verder dat nationale parlementen ook de nationale justitiële autoriteiten en het nationale lid van Eurojust zouden moeten evalueren. Nationale parlementen dienen het dan ook eens te worden over de criteria en normen voor evaluatie van Eurojust en de evaluatie op het niveau van elke lidstaat, aldus Lopez da Mota. Een gemengde commissie zou die evaluatie kunnen uitvoeren.

De uitvoering van Eurojust-besluiten op nationaal niveau laat nog veel te wensen over, zo stelde Lopez da Mota. Het opereren van Eurojust wordt bemoeilijkt doordat het merendeel van de lidstaten geen interne wetgeving heeft die justitiële samenwerking mogelijk maakt. Hij hoopte op betere samenwerking met PG's, politie en misdaadbestrijding en meer wederzijds vertrouwen. Ook vond hij dat het mogelijk zou moeten zijn uitspraken van de rechterlijke macht te evalueren.

In de daarop volgende discussie benadrukte mevrouw Broekers-Knol dat de Eerste Kamer destijds het voorstel van de Franse senator Haenel, te weten het erkennen en vastleggen van een expliciete rol voor de nationale parlementen bij de controle van Europol expliciet ondersteund heeft. Zij pleitte voor een vergelijkbare controle op Eurojust door nationale parlementen en het Europees Parlement. Betrokken worden bij de evaluatie van de activiteiten van Eurojust is wat anders dan het gezamenlijk controleren door nationale parlementen en het Europees Parlement van de activiteiten van Europol. Betrokkenheid bij activiteiten is te vrijblijvend en geeft geen mogelijkheden om actief invloed uit te oefenen, aldus mevrouw Broekers-Knol. Zij zei de suggesties van de heer Haenel van harte te ondersteunen, en stelde voor dat via het COSAC secretariaat, ter voorbereiding van de COSAC-bijeenkomst in Tsjechië, de opinies over parlementaire controle op Europol en Eurojust bij de nationale parlementen en het EP worden ingewonnen.

Tenslotte vroeg zij de heer Barrot om een heldere toelichting ten aanzien van zijn stelling dat, nu met het Verdrag van Lissabon de codecisieprocedure ook gaat gelden voor wat nu nog de derde pijler is, daarmee de betrokkenheid van de nationale parlementen toeneemt. Hierop werd door de heer Barrot echter niet meer duidelijk ingegaan.

6. Evaluatie van de subsidiariteitstoets op het richtlijnvoorstel betreffende de toepassing van et beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid

Dit richtlijnvoorstel werd op voorstel van de nationale parlementen voorgedragen voor de subsidiariteitstoets in COSAC-verband. De Engelstalige versie van het voorstel werd op 2 juli 2008 aangeboden aan de nationale parlementen. De uiterste reactietermijn voor de nationale parlementen was 4 september 2008. Het agendapunt werd kort ingeleid door de heer Haenel. Zeventien Kamers zijn erin geslaagd binnen de termijn van acht weken te reageren. Van deze Kamers had de overgrote meerderheid geen subsidiariteitsbezwaren. Slechts twee Kamers kwamen wel tot die conclusie.

Mevrouw Broekers-Knol stelde een aantal praktische problemen aan de orde, zoals de achttwekentermijn tijdens de recesperiode. Zij stelde te hopen dat de informele toezegging van de Europese Commissie, de recesperiode van vier weken in augustus voortaan niet meer mee te tellen bij de achttwekentermijn, ook een formele toezegging zou worden. Daarnaast stelde zij het probleem van de definitie van subsidiariteit aan de orde. Wat hieronder wordt verstaan, verschilt per land, per parlement en bovendien ook per politieke partij. Het definiëren van dit begrip is naar haar mening te politiek bepaald en er moet dan ook geen algemene definitie van komen. Tot slot stelde mevrouw Broekers-Knol nog de vraag wat bij de achttweken termijn in de procedure is indien een parlement nadere vragen aan de Europese Commissie stelt. Schort dit die achttweken termijn op? Of zou een parlement in zo'n geval eigenlijk direct een subsidiariteitsbezwaar moeten aantekenen?

9. Verklaring («contribution») en conclusies van de Cosac

Na een bijeenkomst van de delegatieleiders, waarin over een concept-verklaring is gesproken, heeft het plenum aan het einde van de vergadering over het concept overeenstemming bereikt. De bijdrage («contribution») en de conclusies van de 40e Cosac-bijeenkomst is opgenomen in de bijlage bij dit verslag.

De voorzitters van de delegatie,
Van der Linden
Van Bommel

De griffiers van de delegatie,
Lafleur
Mittendorff

Bijdrage en conclusies

CONTRIBUTION OF THE XL COSAC

1. Economic and financial crisis

1.1. COSAC supports the conclusions of the European Council of 15 and 16 October 2008, including the measures to be taken to boost growth and employment. It subscribes to the objective of working on a reform of the international financial system, based on the principles of transparency, sound banking, responsibility, integrity and world governance. COSAC encourages the European institutions and the Member States to improve the supervision of the banking sector and to reinforce the coordination of economic and monetary policy.

1.2. COSAC welcomes the fact that the Commission was invited to make proposals to preserve the international competitiveness of the European industry and stresses the fact that the economic slowdown must not lead to climb down from the objectives of the European Union in terms of sustainable development and climate strategy.

1.3. COSAC welcomes the Summit to be held in Washington DC on 15th November and hopes that the EU will contribute to its success with a unified position, submitting proposals on how to reform the financial system and on the implementation of those reforms.

2. Climate change

2.1. COSAC welcomes the ambitious objectives set by the European Council to fight climate change and promote sustainable energy and calls on the Council and European Parliament to maintain the objective of reaching an overall agreement before the end of 2008.

3. Energy security

3.1. COSAC considers that the development of energy savings, the diversification of energy sources, including the development of renewable energy, and of routes of transportation, the introduction of European emergency plans in the event of a supply crisis, the setup of a real cooperation between national transmission system operators and the definition of an investment policy in energy infrastructures (and especially in electric and gas interconnections as well as liquefied natural gas terminals) are keys to improving energy security. These Union internal responses should enable to build relationships on better foundations with supply countries. Energy security also depends on strengthened solidarity inside the European Union and between Member States on energy issues, as well as on the efforts made by each Member State in this area.

4. Bringing Europe closer to its citizens. Treaty of Lisbon

4.1. COSAC considers that the European Union, in order to be better understood by European citizens, should concentrate on the top issues of common interest, for which it is the most appropriate level and communicate them to the public.

4.2. COSAC notes that the Treaty of Lisbon strengthens the Union's means of action in the fields of external action, area of freedom, security and justice, as well as economic and social governance. It also observes that the Treaty introduces a procedure in order to encourage the respect of the subsidiarity principle. Therefore, the implementation of the Treaty could help bring Europe closer to its citizens.

4.3. COSAC hopes that the concerns expressed by the Irish people in the referendum on the Treaty of Lisbon will be addressed and that the

elements of a solution acceptable to all will be defined as soon as December 2008.

4.4. COSAC expresses its concerns about the proposal for a regulation regarding public access to documents (COM (2008) 229), which should not limit the access to documents in comparison with the current situation. COSAC thus invites the European Parliament and the Council to guarantee a full public access to European documents, according to the transparency principle.

CONCLUSIONS OF THE XL COSAC

1. Association of national parliaments to the scrutiny of Europol's activities and the evaluation of Eurojust's activities

1.1. COSAC underlines the great importance of developing police and judicial cooperation in the European Union. It recalls the role of national parliaments in scrutinizing police activities as well as in evaluating judicial activities in the Member States. It affirms the necessity to submit cooperation in these fields for scrutiny by the European Parliament, in association with national parliaments.

1.2. Following the debate it had on November the 4th, COSAC hopes that proposals dealing with the form this association could take will be debated during its next meetings.

1.3 COSAC wishes that the European Commission sends out a consultation document before finalising the proposal for regulations concerning the activities of Eurojust and Europol and involving national parliaments.

2. Evaluation of the subsidiarity check

2.1. COSAC welcomes the results of the last subsidiarity check on the proposal for a directive on implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of religion, or belief, disability, age or sexual orientation. The check was carried out by 17 parliaments or chambers of the European Union within the period of eight weeks. Besides, 15 other parliaments or chambers of 13 Member States did participate in the subsidiarity check but were not able to conclude it within the timeframe. A great majority of chambers which carried out the check came to the conclusion that the proposal was not contrary to the principle of subsidiarity. Nevertheless, a significant number of them judged that the Commission had not justified its proposal enough as regards to the principles of subsidiarity and proportionality.

2.2. COSAC takes note of the difficulties expressed by most national parliaments respecting the timetable, as the period of eight weeks was during the summer recess. It believes that it is necessary to consider the possibility of adapting the timeframe in such cases.

3. Results of the working group on the cooperation between national parliaments on subsidiarity and proportionality

3.1. Following the decisions taken by the XXXIX COSAC that took place on 7–8 May 2008 in Brdo pri Kranju under the Slovenian Presidency, COSAC takes note of the synthesis of the discussions of the working group of the national parliaments' representatives to the EU giving ideas for a better cooperation on the application of Protocol 2 of the Treaty of Lisbon on the principles of subsidiarity and proportionality and thanks the COSAC Secretariat for its report which gave the basis for its discussions.

3.2. COSAC thanks the services of the European Commission and of the European Parliament for their cooperation with the working group and for their commitment to a good application of Protocol 2 of the Treaty of Lisbon. It notes, in particular, the European Commission approach in a constructive and qualitative manner and its willingness to take any reasoned opinion of a national parliament as an input to the political dialogue between National Parliaments and the European Commission.

3.3. COSAC welcomes the informal indication from the Commission to discount the 4 weeks of August from their calculation of the deadline for receipt of reasoned opinions. COSAC hopes that the Commission will formalise this arrangement in due course and urges the Council and European Parliament to take a similar approach.

3.4 COSAC welcomes that parliaments or chambers that have possible concerns of subsidiarity on a proposal exchange information on how to proceed as soon as possible.

3.5. COSAC considers IPEX to be the most appropriate platform to transmit at an early stage information on subsidiarity and the official decisions of national parliaments on this matter. It also encourages informal exchange of information on subsidiarity, e.g. through national parliaments' representatives to the EU.

3.6. COSAC encourages national parliaments to make good and effective use of the network of their staff based in Brussels. COSAC considers that this existing network is the most efficient way to exchange regular, early and informal information on the results of national parliaments' scrutiny activities. COSAC invites the European Parliament to consider how it might wish to work with this network.

3.7. COSAC welcomes the fact that national parliaments consider the pilot exercises necessary in advance of the implementation of the Treaty of Lisbon and is therefore determined to continue these exercises. It considers that the COSAC meetings are the appropriate body for political exchanges on subsidiarity.

3.8 COSAC considers that the COSAC secretariat should inform national parliaments when the threshold for a «yellow» or «orange card» has been reached.

4. Bi-annual report

4.1. COSAC welcomes the tenth bi-annual report prepared by the COSAC secretariat, which is an important source of information on the way national parliaments and the European Parliament exercise their responsibilities and on the development of interparliamentary cooperation.